

1 söndagen i advent

Pastor Johannes Rydh

Evangelisk-lutherska kyrkan i Sverige

Predikan i Stockholm, 1 december 2024

I Guds, Faderns + och Sonens och den helige Andes, namn. Amen.

Bön: O Herre, himmelske Fader. Vi tackar dig för att du åter låtit oss gå in i ett nytt kyrkoår och den väl-signade julens förberedelsetid. Vi ber att vi så bereder oss att fira din Sons födelse att våra hjärtan också är rätt beredda att ta emot hans heliga Ord när han kommer till sin kyrka. Genom din Son, Jesus Kristus, vår Herre och Frälsare. Amen.

Predikotext: Joh. 18:36–37 (2 årgången)

Jesus sade till Pilatus: "Mitt rike är inte av den här världen. Om mitt rike vore av den här världen, hade mina tjänare kämpat för att jag inte skulle bli överlämnad åt judarna. Men nu är mitt rike inte av den här världen." Pilatus sade: "Du är alltså en konung?" Jesus svarade: "Du säger själv att jag är en konung. Ja, för att vittna om sanningen är jag född, och därför har jag kommit till världen. Var och en som är av sanningen lyssnar till min röst."

I vår text gör Jesus anspråk på att vara en konung, att han regerar över ett kungarike. Men vad är detta för rike?

Den som är satt att regera över ett jordiskt rike har många uppgifter. Riket måste skyddas från yttre fiender. Lag och ordning ska upprätthållas. Statskassan ska förvaltas klokt. Regenten måste se till invånarnas välfärd och stifta rättvisa lagar. Allt är sådant som vi tar i beaktande när vi i våra dagars demokratiska system går till val för att utse vem som ska regera över oss i Sverige. En god kung eller regering måste beakta alla dessa uppgifter.

Men Jesus säger till Pilatus: *"Mitt rike är inte av den här världen."* Kristi rike är inte ett jordiskt rike. Han är inte en jordisk konung, såsom den som många judar hoppades på. De ville se en Messias med stark vapenarm som kunde driva bort romarna och återupprätta en fri judisk stat, som på storhetstiden under kung David och Salomo. När Jesus inte infriade dessa förhoppningar förkastade de honom. De flesta av de som hyllade honom med hosiannarop vid intåget skulle snart därefter ropa "korsfäst, korsfäst".

Samtidigt var det just detta som hans motståndare använde som ursäkt för att få honom fälld och dömd till döden. De hade anklagat honom inför den romerske ståthållaren och sagt: *"Vi har funnit att den här mannen förleder vårt folk, förbjuder oss betala skatt till kejsaren och säger att han är Messias, en konung."* (Luk. 23:2) Judarna ville framställa honom som en uppvigglare och upprorsman, en som gjorde anspråk på politisk makt i Pilatus område, i motsättning till den kejsarliga överheten. Just det som de egentligen hoppades att se i Messias. Men om hans mål hade varit ett jordiskt herradöme över Israels land skulle hans tjänare kämpat för att han inte skulle bli överlämnad åt judarna. Då hade han kunnat be sin Fader om mer än tolv legioner änglar för att skydda honom (Matt. 26:53) och gjort saken kort med den romerska garnisonen. Men han kom inte för detta.

Vi får aldrig blanda samman det världsliga och det andliga regementet. Att låta det andliga blandas in i det världsliga sker om man till exempel utropar ett jordiskt gudsrrike som med svärd ska utvidga kristendomen, eller om man gör kyrkan till en politisk entitet med makt över kejsarkronor och borgerliga lagar. Inte heller får det världsliga regementet blandas in i kyrkans angelägenheter. Kyrkans uppgift är att predika Guds Ord rent och klart och att förvalta sakramenten. Klåfingriga politiker får inte gå in i kyrkan och styra dess läror och dogmer efter vad som för tillfället passar samhället. Inte heller får något mänskligt herrevälde upprättas i kyrkan – endast Kristus är kyrkans överhuvud och konung. Den som för frälsningen kräver efterlevnad av mänskliga påbud som går utöver vad Skriften lär vill underkasta kyrkan ett orättmätigt ok.

Vissa ser kristendomen som ett vägledande kärleksbudskap. Om man bara tillämpar den kristna medmänskliga kärleken i samhället så kommer detta att göra slut på alla sociala orättvisor, så att vi till slut uppnår ett jordiskt lyckorike. Detta är, menar man, kristendomens kärna. Då har man inte heller förstått innebörden av Jesu ord: *"Mitt rike är inte av den här världen."*

Nej, Guds rike är ett andligt rike, ett nådens och förlåtelsens rike. Det är *i* världen, men inte *av* världen. Det begränsas inte av linjer på en karta, utan be-

står av alla troende kristna i hela världen. Jesus säger: *"Guds rike kommer inte så att man kan se det med ögonen. Inte heller skall man kunna säga: Se, här är det, eller: Där är det. Ty se, Guds rike är mitt ibland er (invärtes)."* (Luk. 17:20–21) Det är ett rike som mitt bland jordisk förföljelse åtnjuter Guds frid, som övergår allt förstånd.

I detta rike regerar Kristus i sin allmakt från himmelen, sittandes på Faderns högra sida. Likväl är han inte långt borta från oss. Han kommer ständigt till sin kyrka, ja där två eller tre är församlade i hans namn, där är han mitt ibland dem (Matt. 18:20). Han är närvarande hos oss här idag, i ord och sakrament. Det är genom just dessa nådemedel som han regerar över sitt andliga rike.

Man brukar tala om att Kristus har tre ämbeten. Ett av dem är just detta att han är *konung*. Han kom inte som de flesta kungarna, klädda i fina kläder i palats och omgivna av tjänare. Nej, han avstod från att göra bruk av sin gudomliga allmakt och härlighet och kom som fattig enkel människa, som gjorde sitt intåg på en åsna. Detta var ytterligare ett sätt att visa att nådens rike inte är ett jordiskt rike. Men en gång kommer han tillbaka i oförklädd majestät som den triumferande konungen, och då följer den eviga härlighetens rike över kyrkan i himlen.

Det bör påpekas att Kristi konungsliga ämbete också innefattar att han i sin gudomliga allmakt råder över den fallna, otroende världen. Hela skapelsen är lagd under hans fötter. All mänsklig överhet har sin makt från Gud, som representanter för och ställföreträdande Kristi makt och överhöghet. Dock måste vi noggrant göra en åtskillnad mellan nådens och makts rike, eftersom Jesus så tydligt gör det i vår text.

Kristi andra ämbete är att han är *överstepräst*. Utan detta skulle ingen av oss kunna vara undersåtar i hans kungarrike. I det gamla förbundet skulle prästerna offra för sina egna och för folkets synder. Men som överstepräst har Kristus en gång för alla offrat sig själv för att försona hela världen synder. I Hebreerbrevet läser vi:

En sådan överstepräst var det vi också behövde, en som är helig, oskyldig, obefläckad, skild från syndare och upphöjd över himlarna. Han måste inte som dessa överstepräster bära fram offer, en dag varje år, först för sina egna synder och sedan för folkets. Detta gjorde han en gång för alla, när han offrade sig själv. (Hebr. 7:26–27)

Genom sin lydnad mot lagen och genom sitt lidande och död har Kristus framburit sig själv som det

felfria offer som lagen krävde. Genom detta har Gud försonats med världen och all vår synd utplånats. Vid sin Faderns sida är han nu vår ständige förebedjare.

Det tredje ämbetet är att Kristus är *profet*. I honom har Gud uppenbarat sig i köttet. Som människa och Guds Son har han undervisat oss i sin egen person, uppenbarat sig för oss genom sina ord och sina gärningar. Han sade till Pilatus: *"Ja, för att vittna om sanningen är jag född, och därför har jag kommit till världen. Var och en som är av sanningen lyssnar till min röst."*

Denna sanning är evangelium, genom vilket han kommer till oss varje dag. Var och en som har tron i sitt hjärta, som är av sanningen, lyssnar till Guds Ord och sin herdes röst. Jesus talar genom sina apostlar och evangelister, och fortsätter också idag genom dem som har kallats till det heliga prästämbetet. Vi tar emot sanningen i dopets vatten, i avlösningen och i nattvardens heliga sakrament. Han har inte kommit till oss som en ny Mose med nya pålagor, utan med löftet om syndernas förlåtelse.

Var och en som är döpt och genom nåd fått ta emot tron är medborgare i Kristi rike. Hur ska vi då förhålla oss till vår Herre och konung? Jo, vi ska vara trogna mot hans heliga Ord, ständigt lyssna till det och fly bort från de falska lärornas lockelser. Vi ska visa honom vördnad och lydnad mot hans påbud, och böja oss för hans förmaning och tuktan när vi i mänsklig svaghet begår överträdelser. Gärningarna leder oss inte till frälsning och salighet, men det hjärta som tagit emot nåden uppfylls också med kärlek mot Gud och mot vår nästa. Vi ska tålmodigt invänta hans slutliga återkomst med glädje och förtröstan. Och allt vad vi gör ska ske i tacksamhet för hans stora nåd, med lovprisande av hans heliga namn och hosiannarop.

Amen.

Bön: Herre, Jesus Kristus. Vi tackar dig, för att du på nytt under detta kyrkoår kommer till din kyrka i ord och sakrament för att predika glädjens budskap för de fattiga, läka de i hjärtat förkrossade, förkunna de fångna frihet och ge de blinda syn. Hjälp oss genom din helige Ande att ta emot dig och med glädje hylla dig som vår konung. Styrk oss att frimodigt bekänna dig och ständigt vänta på din återkomst, då vi med alla dina trogna får gå in i din glädje.

Lovad vare Gud och välsignad i evighet, som med sitt Ord tröstar, lär, förmanar och varnar oss. Hans Helige Ande stadfäste Ordet i våra hjärtan, att vi inte må vara glömska hörare, utan Ordets görare, och dagligen tillväxa i tro, hopp, kärlek och tålmod, intill änden, och bli evigt saliga. Genom Jesus Kristus, vår Herre. Amen.